

Suunnitteluosasto

3.12.2019

ELÄKETURVAKESKUKSEN REKISTERITIETOJEN HAKEMINEN TUTKIMUSKÄYTTÖÖN

Eläketurvakeskuksen (ETK) eläkerekisterin eläketietoja ja ansaintarekisterin työeläkevakuutettua työskentelyä koskevia rekisteritietoja voidaan käyttää tieteellisessä tutkimuksessa. Nämä yksilötason tiedot ovat salassa pidettäviä, mutta niitä voidaan käyttää tutkimuskäytössä julkisuus- ja tietosuojalakien mukaisesti. Tutkimuksen tulee olla yksilöity ja tutkimussuunnitelmaan perustuva tieteellinen tutkimus. Rekisteriaineistoa ei pääsääntöisesti luovuteta kaupalliseen tarkoitukseen.

Tietosisällön kuvaus

Eläkerekisteri sisältää tietoja työeläkkeenä myönnettyistä vanhuus-, työkyvyttömyys-, osa-aikaeläkkeistä ja muista eläkelajeista. Ansaintarekisteri sisältää työeläkevakuuttamisessa syntyneitä tietoja työeläkettä kartuttavasta työurasta: työ- ja yrittäjäjaksot sekä työttömyyteen, koulutukseen ja vanhemmuuteen yms. liittyvät palkattomat ajat.

ETK:n rekisterien [tietosuojaselosteet](#) löytyvät etk.fi-sivulta ja tutkimusaineistojen tietuekuvauksista on olemassa [mallikuvaus](#).

Lisätietoa ja neuvonta

tutkimusaineistot(at)etk.fi

Tuula Kyyrä, Tiina Palotie-Heino tai Susan Kuivalainen

sähköposti: etunimi.sukunimi(at)etk.fi

puh. 029 411 20

Lupahakemus

Tutkimussuunnitelman tulee perustella yksikötason henkilöaineiston käyttötarve ja se, ettei tutkimusta voi tehdä ilman henkilötietoja. Mikäli tutkimuksessa ei tarvita yksilötasoisia aineistoa, toimitetaan tutkimuksen aineistot tilastoaineistoina, jolloin ei tarvita käyttöluvakäsittelyä. Myös tilastoaineistossa varmennetaan henkilötietosuoja.

ETK:lle osoitettu lupahakemus on vapaamuotoinen ja sen tulee sisältää seuraavat asiat:

- tutkimuksen nimi, toteutusorganisaatio ja vastuullinen tutkija (ja hänen allekirjoituksensa), ajantasainen tutkijalista, tutkimussuunnitelma,
- rekisterinpitäjän identifiointi (yliopisto, tutkimuslaitos vai tutkija itse),
- kuvaus tarvittavasta rekisteriaineistosta,
- selvitys aineiston yhdistämisestä muihin aineistoihin,
- miten aineisto suojataan luvaton käsittelyä vastaan (tietosuoja),
- missä tutkimus tai tutkimusartikkelit julkaistaan
- miten ja milloin tutkimusaineisto hävitetään tai arkistoidaan.

Lupahakemukseen on hyvä liittää mukaan muiden rekisterinpitäjien luvat, mikäli niitä tarvitaan tutkimuksen tekemiseksi. Näitä ovat eettisen lautakunnan, Kelan, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Tilastokeskuksen lupa sekä myös tieteellisen tutkimuksen [tietosuojailmoitus](#) (liite 4).

Suunnitteluosasto

3.12.2019

Hakemus toimitetaan ETK:lle

ETK:n rekistereitä koskeva tutkimusaineiston lupahakemus osoitetaan ETK:n suunnitteluosastolle:

Eläketurvakeskus
Suunnitteluosasto
Tilastopäällikkö
00065 ELÄKETURVAKESKUS

Hakemus toimitetaan allekirjoitettuna liitteineen sähköpostilla (.pdf) osoitteeseen tutkimusaineistot(at)etk.fi tai postitse em. postiosoitteeseen. ETK:ssa ei ole kirjaamoa, johon hakemuksen voisi toimittaa.

ETK myöntää luvan

ETK myöntää tutkimuskäytön luvat eläke- ja ansaintarekisterien yksityisen ja julkisen sektorin eläkelaitosten tietoihin. Käyttöluva myönnetään määräaikaisena ja tutkimussuunnitelman edellyttämiin välttämättömiin rekisteritietoihin.

Lupapäätös toimitetaan hakijalle sähköpostilla (.pdf). Luvan lupaehtoisissa annetaan aineiston käyttöaika ja käyttörajoitteet. Ennen aineiston toimitusta tutkijoiden tulee allekirjoittaa salassapitositoumus.

Findatan tietolupapäätös 1.4.2020 alkaen

Findata myöntää luvan ETK:n rekisteritietojen tutkimuskäyttöön, jos tutkimukseen yhdistellään sosiaali- ja terveystietoja usean viranomaisen rekisteristä, tarvitaan tietoja yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjältä tai Kanta-palvelusta. Tällöin noudatetaan Findatan ohjeita tietopyynnöistä ja tietolupahakemuksesta.

[Findatan](#) toiminta aloitetaan vaiheittain:

- neuvontapalvelut aloitetaan 1.11.2019,
- myöntää tietoluvan kehittämis- ja innovaatiotoimintaan 1.1.2020 alkaen ja
- tieteelliseen tutkimukseen 1.4.2020.

Mikäli Findata käsittelee luvan, niin he antavat myös lupapäätöksen ja aineistopoiminnan kustannusarvion. ETK:n antama neuvontapalvelu on pääsääntöisesti maksutonta, ellei siihen liity laajaa tietopoiminnan määrittelyä.

Kustannukset

ETK laskuttaa lupapäätöksen ja rekisteritietojen poiminnan välittömät henkilötyö- ja atk-kustannukset. Yleensä lasku sisältää samanaikaisesti sekä lupakäsittelyn toimistotyön että poimintakustannukset. Kustannuksista annetaan arvio etukäteen.

Uuden tutkimuksen käyttöluvan hinta perustuu henkilötyöhinnotteluun, kun arvio tarvittavasta työajasta on yksi henkilötyöpäivä (vuonna 2020 käyttöluvan hinta on 700 euroa ja luvan laajennusta koskeva päätös (arviolta puoli henkilötyöpäivää 350 euroa). Aikaisemmin myönnetyn luvan jatkaminen tai päätös tutkijaryhmän

Suunnitteluosasto

3.12.2019

täydentämistä hinnoitellaan tapauskohtaisesti riippuen samassa yhteydessä syntyvistä muista henkilötyökustannuksista.

Tutkimuspalvelun, tutkimusaineistojen määrittely, tietuekuvausten viimeistely ja rekisteritietojen poiminta, hinnoitellaan toteutuneiden työtuntien perusteella ja laskutus perustuu henkilötyöpäivän hintaan. Työkustannuksiin lisätään tietotekniset kustannukset, jolloin yksittäisen aineiston hinta on arviolta 1 000 euroa vuonna 2020 (700 euroa/7,5 h).

Mikäli tutkimusaineisto on pieni, ja se sisältää pelkästään tilastoaineistoa (ei henkilöaineistoa), niin se voidaan toimittaa veloitusettomana tietopalveluna.

Käsittelyajat

Lupahakemus käsitellään ETK:ssa viivytyksettä ja yleensä lupaprosessi kestää keskimäärin yhden kuukauden. Asiakirjojen huolellinen etukäteisvalmistelu nopeuttaa käsittelyaikaa.

Rekisteritietojen toimitus lupapäätöksen jälkeen kestää keskimäärin yhden kuukauden. Aineistopoiminnat tehdään suunnitteluosastolla käyttöluvan mukaisesti eläke- ja ansaintarekisteristä.

Kuitenkin kokonaisaika voi vaihdella kuukaudesta vuoteen, jos tarvittavia asiakirjoja puuttuu tai tutkimus vaatii usean rekisterinpitäjän lupapäätöksiä ja rekisteritietojen poimintoja.

Lainsäädäntöä

- [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2016/679, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta \(yleinen tietosuojasäädös, GDPR\)](#)
- [Tietosuojalaki \(5.12.2018/1050\)](#)
- [Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta \(621/1999\)](#)
- [Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä \(552/2019\)](#)